

SZKOLNA AKADEMIA OLIMPIJSKA PREZENTUJE:

Niezbędnik każdego ucznia, czyli co warto
wiedzieć o igrzyskach olimpijskich

IGRZYSKA OLIMPIJSKIE - WARTO WIEDZIEĆ

DAWNO TEMU W STAROŻYTNEJ GRECJI

Od 776 r. p.n.e. do 393 r. n.e. organizowane były igrzyska olimpijskie. Były świętem religijnym ku czci Zeusa.

Odbywały się w Olimpii – miejscu kultu i agonistyki położonym w Elidzie na Peloponezie.

W zawodach (agonach) mogli wziąć udział wyłącznie rodowici Grecy (kobietom nie wolno było ani uczestniczyć, ani nawet oglądać zawodów).

PAMIĘTAJ:

OLIMPIADA – OKRES 4 LAT POMIĘDZY IGRZYSKAMI OLIMPIJSKIMI!

CZTEROLETNI OKRES
ODDZIELAJĄCY IGRZYSKA,
ZWANY „OLIMPIADĄ”,
GRECY PRZYJĘLI
JAKO CYKL
CHRONOLOGICZNY
RACHUBY CZASU

OLIMPIADA ROZPOCZYNA SIĘ
1 STYCZNIA PIERWSZEGO ROKU
ROZGRYWANIA IGRZYSK LETNICH,
A KOŃCZY 31 GRUDNIA CZWARTEGO
ROKU (NP. XXX OLIMPIADA
ROZPOCZĘŁA SIĘ 1 STYCZNIA 2012
ROKU I ZAKOŃCZYŁA 31 GRUDNIA
2015 ROKU. W JEJ TRAKCIE
ROZEGRANO IGRZYSKA
XXX OLIMPIADY
LONDYN 2012)

A W CZASACH NOWOŻYTNYCH...

Od 393 n.e. do 1895 roku igrzysk nie organizowano.

Na szczęście pojawił się człowiek, dzięki któremu po 15 wiekach nieobecności – igrzyska olimpijskie odbyły się na nowo (Igrzyska I Olimpiady w Atenach w 1896 roku). Na pamiątkę tego dnia co roku, 6 kwietnia świętujemy Międzynarodowy Dzień Sportu dla Rozwoju i Pokoju. Pierwsze zimowe igrzyska olimpijskie odbyły się w 1924 roku w Chamonix (na początku nazwano je Tygodniem Sportów Zimowych).

Pierre de Coubertin

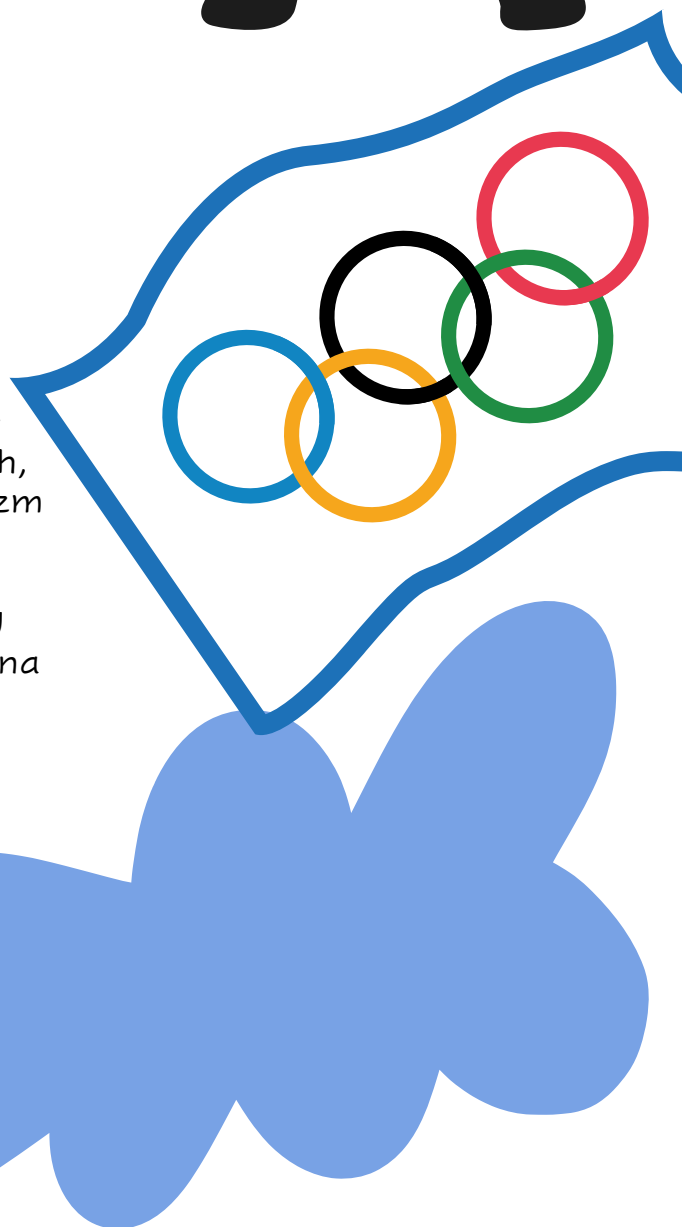
SYMBOL OLIMPIJSKI

Nowożytne igrzyska olimpijskie mają swój jedyny i niepowtarzalny znak, który zaprojektował Pierre de Coubertin.

Pięć splecionych ze sobą kół jednakowej średnicy symbolizuje unię pięciu kontynentów oraz spotkanie sportowców z całego świata na igrzyskach olimpijskich, a ponadto: pokój, braterstwo i uniwersalizm olimpijski.

Symbol olimpijski znajduje się w centralnym punkcie FLAGI OLIMPIJSKIEJ w kolorze białym. Każdy z 6 kolorów można odnaleźć na fladze narodowej wybranego kraju – bez wyjątku.

**UWAGA!
KOLORY
NIE OZNACZAJĄ
POSZCZEGÓLNYCH
KONTYMENTÓW !!!**

IGRZYSKA OLIMPIJSKIE

FAKT 1

Wyróżniamy igrzyska letnie (Igrzyska Olimpiady) oraz zimowe (Zimowe Igrzyska Olimpijskie).

FAKT 2

Aby wziąć udział w igrzyskach = stać się olimpijczykiem, sportowiec musi zdobyć tzw. kwalifikacje olimpijskie uzyskiwane na zawodach sportowych poprzedzających igrzyska.

FAKT 3

Organizatorem kolejnych igrzysk jest miasto (miasto-gospodarz) wybrane przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski (MKOl) na podstawie zgłoszonej kandydatury.

FAKT 4

W igrzyskach biorą udział sportowcy z całego świata, a nie tylko Grecy, jak to dawniej bywało. Ale jest wiele elementów łączących igrzyska starożytne z nowożytnymi...

OD 1924 DO 1992 ROKU LETNIE I ZIMOWE IGRZYSKA OLIMPIJSKIE ODBYWAŁY SIĘ W TYM SAMYM ROKU, CO CZTERY LATA. OSTATNIE LETNIE I ZIMOWE IGRZYSKA, KTÓRE ODBYŁY SIĘ W TYM SAMYM ROKU, MIAŁY MIEJSCE W BARCELONIE (LATO) I ALBERTVILLE (ZIMA) W 1992 ROKU. OD TEGO CZASU LETNIE I ZIMOWE IGRZYSKA NADAL ODBYWAJĄ SIĘ CO CZTERY LATA, ALE LETNIE IGRZYSKA SĄ OBCHODZONE W PIERWSZYM ROKU OLIMPIADY, A ZIMOWE W TRZECIM ROKU.

TRADYCJA

Ogień olimpijski

Starożytni Grecy uważali ogień za boski element i utrzymywali wieczne ognie przed swoimi głównymi świątyniami. W nawiązaniu do tej tradycji na 100 dni przed rozpoczęciem igrzysk olimpijskich w Olimpii dokonuje się za pomocą zwierciadła wzniesienia od promieni słonecznych świętego ognia.

Sztafeta

Następnie organizowana jest sztafeta pochodni z ogniem olimpijskim do miasta – gospodarza igrzysk. Podobnie jak greccy wysłannicy, którzy głosili święty rozejm olimpijski (pokój boży – ekecheiria) przed igrzyskami w starożytnej Grecji, biegacze niosący płomień olimpijski niosą w swojej podróży przerwanie pokoju.

Sztuka

Igrzyskom olimpijskim towarzyszą bogate programy kulturalno-edukacyjne. Pamiętajmy, że w starożytnej Grecji obok rywalizacji sportowej odbywały się zawody muzyczne i literackie.

OLIMPIJCZYCY UCZĄ NAS, JAK WAŻNE SĄ WARTOŚCI OLIMPIJSKIE

01

DAŻENIE DO DOSKONAŁOŚCI - pokonywanie własnych słabości, bycie lepszą wersją samego siebie; praca nad ciałem, umysłem, charakterem

02

SZACUNEK - do samego siebie, innych ludzi, przyrody; przestrzeganie zasad

03

PRZYJAŹŃ - możliwa nawet między dwojgiem ludzi, których wiele różni

FAIR PLAY

RADOŚĆ Z WYSIŁKU

POKÓJ

OLIMPIZM TO STYL ŻYCIA

„Zdobycie medalu jest więc piekielnie trudne. Ale mistyczne wręcz znaczenie ma on z wielu innych, dodatkowych powodów. Pierwszym, najważniejszym, jest oczywiście legenda i historia igrzysk oraz wielka idea olimpizmu nawołująca do szlachetnej rywalizacji i rozwijania charakteru. Sportowcy podczas igrzysk olimpijskich mają pewną misję do spełnienia. Jest nią propagowanie równości, zasady fair play, solidarności, apolityczności i współpracy międzynarodowej”

– Maja Włoszczowska, dwukrotna wicemistrzyni olimpijska w kolarstwie górskim

SŁOWNICZEK POJĘĆ

Ceremonia otwarcia igrzysk olimpijskich

Filozofia igrzysk olimpijskich i ich wyjątkowa oprawa odróżnia je od innych międzynarodowych imprez sportowych. Poprzez muzykę, śpiew, taniec i fajerwerki ceremonia otwarcia i zamknięcia zapraszają do odkrywania kultury kraju, w którym odbywają się igrzyska. Ceremoniał rozpoczęcia i zakończenia igrzysk olimpijskich opracował Pierre de Coubertin, ale był on później wielokrotnie modyfikowany i wzbogacany przez organizatorów kolejnych igrzysk. Stałe elementy ceremonii otwarcia to m.in.: odegranie hymnu narodowego, defilada ekip, symboliczne uwolnienie gołębi, podniesienie flagi olimpijskiej,

skie, zagranie hymnu olimpijskiego, złożenie przysięgi olimpijskiej, zapalenie znicza olimpijskiego, program artystyczny.

Ceremonia zamknięcia igrzysk olimpijskich

nawiązuje do ideałów humanizmu, pokoju, przyjaźni między narodami. Ceremonia zamknięcia musi odbyć się na stadionie olimpijskim

ostatniego dnia igrzysk (zwykle po wszystkich wydarzeniach). Jej stałe elementy to m.in.: odegranie hymnu narodowego, wniesienie flag narodowych przez chorążych (w takim samym porządku jak podczas ceremonii otwarcia igrzysk), parada sportowców (w przypadkowej kolejności), odegranie hymnu Grecji. Przy dźwiękach hymnu olimpijskiego flaga olimpijska jest opuszczana i niesiona przez burmistrza miasta gospodarza Prezydentowi MKOl, który z kolei przekazuje ją burmistrzowi miasta, w którym mają odbyć się kolejne igrzyska za cztery lata. Po końcowych przemówieniach ogień olimpijski zostaje ostatecznie wygaszony.

Defilada

to przemarsz ekip narodowych podczas ceremonii otwarcia igrzysk olimpijskich. Odzwierciedla zarówno zmieniający się świat, jak i rozwój ruchu olimpijskiego. Odbywa się w porządku alfabetycznym, jaki obowiązuje w danym kraju. Na czele ekip idą chorążowie z narodowymi flagami. Tego zaszczytu dostępują mistrzowie. Po raz pierwszy defilada reprezentacji odbyła się podczas Igrzysk IV Olimpiady w Londynie w 1908 roku. Od Igrzysk IX Olimpiady w Amsterdamie w 1928 roku defiladę otwiera reprezentacja Grecji, a kończy ekipa gospodarza igrzysk.

Flaga olimpijska

ma białe tło bez obramowania. W jej centralnym punkcie znajduje się symbol olimpijski w pięciu kolorach: niebieskim, czarnym, czerwonym na górze oraz żółtym i zielonym na dole. Koła stanowią emblemat flagi olimpijskiej. Flaga olimpijska została zaprojektowana przez twórcę nowożytnych igrzysk olimpijskich Pierre'a de Coubertin.

Flaga olimpijska po raz pierwszy powiewała na stadionie podczas Igrzysk VII Olimpiady w Antwerpii w 1920 roku. Stanowi symbol uniwersalizmu ruchu olimpijskiego i jest wyrazem jedności wspólnoty olimpijskiej. Używana jest podczas publicznych imprez związanych z igrzyskami olimpijskimi.

Hymn olimpijski

pojawił się po raz pierwszy podczas Igrzysk I Olimpiady w Atenach w 1896 roku (autorzy: Spyridon Samaras – muzyka, Kostis Palamas – tekst). Od tego czasu na każde następne igrzyska komponowano oddzielny hymn. Utwór S. Samary stał się oficjalnym hymnem olimpijskim od igrzysk w 1960 roku (Squaw Valley, Rzym). Hymn olimpijski odgrywany jest podczas ceremonii otwarcia igrzysk. Poprzedza go symboliczne wypuszczenie w niebo tysięcy gołębi – symboli pokoju. Przy dźwiękach hymnu na maszt wciągana jest flaga olimpijska. Hymn olimpijski odgrywany jest także podczas ceremonii zamknięcia igrzysk oraz oficjalnych uroczystości MKOl.

Motto olimpijskie

Trzy łacińskie słowa *citius, altius, fortius* – tłum. szybciej, wyżej, silniej wyrażają aspiracje ruchu olimpijskiego oraz drogowskaz dla każdego olimpijczyka – dążenie do doskonałości. To oficjalne motto od igrzysk w Antwerpii (1920). W 2021 roku MKOl postanowił dodać słowo *communis* (łac. razem), aby tym samym podkreślić, że sport ma siłę jednoczenia ludzi. Razem możemy więcej!

Medal olimpijski

Od Igrzysk III Olimpiady w Saint Louis w 1904 roku wręczany jest za trzy pierwsze miejsca (I – złoty, II – srebrny, III – brązowy). Wygląd, skład surowcowy i wymiary medali zmieniały się na przestrzeni lat. Obecnie każdy projekt medalu musi uwzględniać pewne elementy wizualne określone przez MKOl. Dodatkowo powinien odzwierciedlać elementy kulturowe i estetyczne kraju gospodarza igrzysk olimpijskich.

Identyfikacja wizualna igrzysk

jest opracowywana do każdego igrzysk olimpijskich w celu stworzenia efektu spójności, który można odnaleźć we wszystkich aspektach wydarzenia – na stadionach, strojach, emblematkach (logotypach), maskotkach, a nawet piktogramach (znakach graficznych). Ponadto Komitety Organizacyjne Igrzysk Olimpijskich (miasto-gospodarz) ogłaszają niejednokrotnie konkursy na

projekt plakatów olimpijskich, które będą promować wydarzenie.

Identyfikacja wizualna jest ważnym narzędziem, które sprawia, że każde igrzyska są wyjątkowe. Odzwierciedla ona miasto i kraj gospodarza, jest inspirowana jego kulturą, charakterem i historią oraz pomaga stworzyć świąteczną, niezwykłą atmosferę dla widzów i wszystkich akredytowanych osób. Okazją do popularyzacji wiedzy o danym miejscu są także ceremonie otwarcia i zamknięcia igrzysk oraz odbywające się równoległe do zawodów sportowych programy kulturalno-edukacyjne (spektakle, koncerty, wystawy i warsztaty).

ATHENS 2004

Elementy identyfikacji wizualnej igrzysk olimpijskich stają się często ikonami sztuki i (pop)kultury. Są zaproszeniem do poznania historii igrzysk i świadectwem panującego w danym czasie stylu oraz społeczno-politycznego kontekstu epoki. Dodatkowo przekazują wartości olimpijskie oraz prowadzą dialog z międzynarodową społecznością artystyczną, wzmacniając tym samym więzi sportu i sztuki.

Pochodnia olimpijska

Pamiętajmy:

1. Na 100 dni przed igrzyskami zgodnie z olimpijskim protokołem i tradycją wśród ruin świątyni Hery, w świętym gaju (Altis) w Olimpii, grecka aktorka w asyście szesnastu młodych Greczynek, odzianych w białe szaty antycznych kapłanek, dokonuje wzniesienia świętego ognia.
2. Sztafeta pochodni z ogniem olimpijskim. Jej wizja, trasa, sposób transportu oraz wybór biegaczy są każdorazowo ustalane przez Komitet Organizacyjny Igrzysk Olimpijskich.
3. Zapalenie znicza olimpijskiego od pochodni podczas ceremonii otwarcia igrzysk olimpijskich.

Przysięga olimpijska

W dawnej Olimpii zawodnicy oraz sędziowie uroczyście ślubowali przed ołtarzem Zeusa. W nowożytnych igrzyskach olimpijskich po raz pierwszy zawodnik złożył przysięgę podczas uroczystego ślubowania w trakcie otwarcia Igrzysk VII Olimpiady w Antwerpii w 1920 roku. Od 1972 roku przysięgają również sędziowie, a od 2012 trenerzy. Pierwszą przysięgę olimpijską na igrzyskach nowożytnych napisał Pierre de Coubertin. Z biegiem czasu jej tekst był modyfikowany, aby odzwierciedlić zmieniający się charakter zawodów sportowych.

Sport olimpijski

Program olimpijski obejmuje wszystkie sporty igrzysk olimpijskich. MKOl ma prawo do dodawania lub usuwania dowolnego sportu, dyscypliny lub konkurencji. Aby sport mógł zostać włączony do programu olimpijskiego, musi być zarządzany przez międzynarodową federację sportową, która przestrzega Karty Olimpijskiej i stosuje Światowy Kodeks Antydopingowy. Jeśli dany sport jest szeroko praktykowany na całym świecie i spełnia szereg kryteriów ustanowionych przez MKOl, może jego decyzją zostać dodany do programu olimpijskiego. Podczas Igrzysk I Olimpiady w Atenach w 1896 roku w programie było osiem sportów: lekkoatletyka, kolarstwo, szermierka, podnoszenie ciężarów, zapasy, pływanie, tenis i strzelectwo. Od tamtej pory program olimpijski przeszedł długą drogę: zaprzestano niektórych sportów (np. polo i krykieta); inne zostały wycofane, a następnie ponownie wprowadzone (np. łucznictwo i tenis), podczas gdy dodano kilka nowych sportów (np. triathlon i taekwondo).

W programie I Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Chamonix w 1924 roku było sześć sportów: bobsleje, curling, hokej na lodzie, łyżwiarstwo (figurowe i szybkie), narciarstwo (biegi i skoki narciarskie) oraz wyścig patroli wojskowych. Niektórych sportów brakowało w oficjalnym programie kilku edycji igrzysk, zanim zostały ponownie wprowadzone.

Znicz olimpijski

jest symbolem ciągłości idei olimpijskiej oraz trwałości więzi między igrzyskami w starożytności a współczesnymi. Znicz po raz pierwszy był zapalony podczas Igrzysk IX Olimpiady w Amsterdamie w 1928 roku, ale płomień z Olimpii sprowadzono dopiero w 1936 roku. Znicz olimpijski zostaje zapalony podczas ceremonii otwarcia igrzysk olimpijskich przez ostatniego biegacza w sztafecie z pochodnią z ogniem olimpijskim. Pozostaje on zapalony przez czas trwania igrzysk i gaśnie dopiero podczas ceremonii zamknięcia igrzysk.

SKŁOWNICZEK (NIE)OCZYWISTYCH POJĘĆ

Mistrzostwo jest stanem ducha, to postawa życiowa, suma zwycięstw ubranych w wartości i piękno. Mistrz nie musi być zawsze najlepszy.

Zwycięstwo może się zdarzyć raz w życiu, ale nie oznacza jedynie bycia pierwszym i najlepszym. Zwycięstwo nad samą sobą jest kluczem do mistrzostwa.

Współzawodnictwo to poznanie siebie dzięki autentycznemu wysiłkowi drugiego człowieka.

Rywalizacja to walka o zwycięstwo, a jej tłem jest pokonanie innych. Duch sportu sprawia, że sport jest piękny i niezbędny w życiu człowieka. Mobilizuje do ciężkiej pracy i jest uniwersalny w każdej szerokości geograficznej świata.

Rekord to superwynik. Może być życiowy lub olimpijski. To pokusa i wolność sportu. To zmaganie się z czasem i przestrzenią.

Olimpijczyk to wyznawca olimpizmu. Olimpijski spokój to przedstartowy stan, wyjątkowa koncentracja. Zawodnik wtedy panuje nad sobą i wie, co robić.

Stadion jest miejscem, w którym odbywają się zawody. W starożytności to słowo oznaczało odległość, dokładnie 192,27 m, a dzisiaj to piękna budowla, z owalną bieżnią.

Doping może być pozytywny (kibicowanie) i negatywny (stosowanie substancji, które zwiększają siłę i wytrzymałość). Dzięki kibicom można wskoczyć na wyżyny. Ten drugi sprawia, że ginie duch sportu, poza tym łamie zasadę fair play.

Porażka to takie rozstrzygnięcie, w którym zawodnik zaniechał walki do samego końca i do upadłego. Połóż porażkę, gdyż zwątpił w samego siebie.

Doskonałość jest celem, a dążenie do niej sprawia, że można stać się mistrzem. Przegrana nie czyni z przegranego pokonanego. Gdy walka trwa do końca, a każdy walczy najlepiej, jak potrafi, to normalne, że walka wyłoni zwycięzcę.

IGRZYSKA OLIMPIJSKIE W KAŻDEJ SZKOLE

Najważniejsze DATY:

1 stycznia – rocznica urodzin Pierre de Coubertina, twórcy nowożytnych igrzysk olimpijskich

6 kwietnia Międzynarodowy Dzień sportu Dla Rozwoju i Pokoju na Świecie

23 czerwca – Dzień Olimpijski

7 września – Światowy Dzień Fair Play

12 października – rocznica założenia Polskiego Komitetu Olimpijskiego

6 kwietnia 1896 roku – pierwsze nowożytne Igrzyska Olimpijskie. Zostały rozegrane w Atenach i tym samym po 1503 latach powróciły do Grecji.

